

François Villon [fransoa vijon] (asi 1431 – po roce 1463)

byl francouzský básník, autor bohémsky laděné poezie.

Vyrůstal v chudobě, později se jej ale ujal bohatý kněz Guillaume de Villon, který jej poslal na studia na pařížskou Sorbonnu. Místo vzdělání nakonec zvolil bohémský způsob života. Byl několikrát odsouzen: Jednalo se o různé souboje, šarvátky v opilosti atp. Vždy se mu pomocí výše postavených přátel podařilo dostat na svobodu. Dopustil se také loupení, výtržnictví, násilných činů, a dokonce i vraždy kněze, za kterou byl odsouzen k trestu smrti. Nakonec byl amnestován, nicméně byl vyhoštěn z Paříže na dobu deseti let a od té doby o něm není nic známo.

Závět' – básnická sbírka.

Obsahuje mj. i básně, které nesou žánrové označení villonská/francouzská balada = báseň složená ze čtyř slok; první až třetí sloka má 7–12 veršů, čtvrtá sloka má poloviční počet veršů. Každá sloka končí stejným veršem (refrémem).

Ve svém díle mísí Villon vysoký a nízký styl. Vysoký styl obsahuje prvky dvorské poezie, nízký styl má obhroublý až vulgární obsah. Často se setkáme s ironií a výsměchem. „Jeho dílo je prostým vyzradčením jeho života a povahy: chvílemi rozpustile lehkomyšlné, chvílemi kající účtování.“ (Václav Černý)

(Wikipedie, upraveno)

Balada závěrečná

Zde Testament viz dokonaný,
psal chudák Villon holohlavý.
Jak uslyšíš, že zvoní hrany,
pojď s ním, až do hrobu ho vpraví;
nachovými buď oděn hávy:
skonal v něm lásky trpitel;
odpřísáh si to na pohlaví.
Tak z toho světa odcházel

Nebyl to věru žvást jen planý,
neb milenky ho ze zábavy
rozsápaly na všechny strany,
že z Paříže až do dálavy
nenajdeš stromu, keře, trávy,
kde z něho nevisel by, žel,
kus hadru větrem polétavý.
Tak z toho světa odcházel.

Od hlavy k patě roztrhaný
umíral na konci své slávy;
to láska sázela mu rány
žhavější nežli proudy lávy,
i nastal zápas napínavý,
v hrůze zří každý na postel,
jak čeká, až ho smrtka zdávf.
Tak z toho světa odcházel.

Když začal dech mít skomíravý,
co učinil, než k Pánu šel?
Džbán vína vypil na své zdraví!
Tak z toho světa odcházel.

(přebásnila Jarmila Loukotková)

BALADA O MARGOT V TOM

Že holku svou mám rád a při ní jsem,
je bláznovství, či chlípnost akorát?
Má hostinec, nic neschází mi v něm;
v turnaji s to jsem pro ni bojovat.
Jak přijde host, hned naleju mu rád:
pozdvolna chci v něm vzbudit vilný pud.
Dám maso, chléb a sýr a sled' ů sud.
Když se dá vidět, řeknu: „Pán je milý.
Zas budem tu, až na vás přijde chuť,
v tom bordelu, co jsme se zařídili.“

Někdy se ovšem s Margot pěkně rvem,
když bez prachů si přijde se mnou spát;
to roztrh bych ji, zamet bych s ní zem;
tahám z ní šaty, když mi nedá plat,
a náhradou si je chci ponechat.
Dá ruce v bok a řve: „Jsi zrůda zrůd!“
a nadává, ať zmizím odtamtud,
ať pojdu už. Já neznám se v tu chvíli
a klackem zmaluju jí každý úd
v tom bordelu, co jsme se zařídili.

Pak uřízne se, a jsme s pokojem;
jak z tlusté ropuchy z ní vyjde smrad.
V legraci zašimrá mě nad čelem
a řekne: „Pojď . . .“ a sáhne do varlat.
Pak chrápeme, dvě na mol zpitých klád.
A ráno, když jí z břicha hřmí jak z dud,
tu aby plod v ní nebyl zamáčknut,
si vleze na mě, zploští mě a šílí;
já hekám jen, jak jede, není stud
v tom bordelu, co jsme se zařídili.

Venku ať mráz, ať d'as, já v suchu jsem.
Jde pasák s děvkou jedním potahem.
Lepší je kdo? Je dobrý každý v svém,
Lne vrána k vráně – kašlem na břídily.
Oč špíny víc, my víc si libujem,
Nám pláchla ctnost, my ctnosti, čert to vem,
v tom bordelu, co jsme se zařídili.